

VÀI NÉT CHÍNH VỀ KINH TẾ-XÃ HỘI QUÝ I NĂM 2003

Thiên sơn

Đà thuận lợi phát triển kinh tế từ năm 2002 đang bị đe dọa nghiêm trọng như dự đoán trước đây, đó là ngày 20/3/2003 cuộc chiến Irắc đã nổ ra, thêm vào đó dịch bệnh cúm viêm đường hô hấp (SARS) cũng góp thêm nhiều nguy cơ thoái giảm với nền kinh tế nước ta! Đó là những thách thức đến từ thực trạng kinh tế chính trị thế giới đối với nền kinh tế đang hội nhập của nước ta trong thời gian tiếp theo. Nếu cuộc chiến Irắc tiếp tục kéo dài thì ảnh hưởng đến giảm mức xuất khẩu của nước ta là không thể tránh khỏi, đặc biệt là xuất khẩu vào thị trường Mỹ mới tăng lên nhanh chóng gần đây; nếu dịch bệnh SARS không bị chặn đứng thì chắc chắn các ngành dịch vụ sẽ bị giảm sút mà trước hết là hàng không, du lịch, khách sạn và dòng vốn đầu tư từ nước ngoài. Trước tình hình như vậy, chính phủ trong kỳ họp tháng 3, đã đưa ra chủ trương kịp thời: giữ vững ổn định phát triển kinh tế trong nước, giảm thấp nhất tổn thất do tình hình bất ổn trên thế giới tác động.

Trong quý I vừa qua, tiếp tục đà tăng trưởng năm 2002, các số liệu cho thấy các kết quả đạt được là đáng khả quan: tổng sản phẩm trong nước tăng 6,88%, trong đó nông lâm nghiệp và thủy sản tăng 1,17%; công nghiệp và xây dựng tăng 9,43%; khu vực dịch vụ tăng 6,59%; tổng thu ngân sách tăng 14,4%; tổng chi ngân sách tăng 10,5%,...

Trong sản xuất nông nghiệp, dù một số tỉnh đồng bằng sông Cửu long giảm diện tích gieo trồng theo hướng chuyển đổi cơ cấu cây trồng sang trồng cây khác và nuôi trồng thủy sản (giảm 1,2%), nhưng diện tích gieo cấy cả nước vẫn tăng: bằng 100,6% cùng kỳ năm trước; đặc biệt lúa

hè thu sớm ở phía nam tăng 69,1%. Một số diện tích gieo trồng cây lương thực thay thế tăng khá là: Ngô tăng 18,6%, sắn tăng 16,1%,... Trong khai thác và nuôi trồng thủy sản vẫn rất năng động: sản lượng khu vực nuôi trồng tăng 8,3%, khai thác tăng 2,8%. Trong sản xuất lâm nghiệp: khai thác gỗ: ước tăng 1,3%, trồng cây phân tán tăng 5,7%, tuy vậy rừng trồng tập trung tiếp tục sút giảm 2,6%. Trước tình hình bất ổn kinh tế thế giới thì sự ổn định và phát triển ở nông nghiệp và nông thôn luôn luôn là yếu tố rất quan trọng.

Trong sản xuất công nghiệp, giá trị sản xuất công nghiệp quý I tăng 15,1%, trong đó doanh nghiệp nhà nước tăng 11,7%, khu vực ngoài quốc doanh tăng 18,8%, khu vực có vốn đầu tư nước ngoài tăng 16,1%. Đặc biệt các sản phẩm dệt may, cơ khí và lắp ráp, sản xuất dầu thô tăng cao nhờ xuất khẩu mạnh mẽ vào thị trường Mỹ và tiêu thụ trong nước; sản lượng dầu thô tăng 9,5% lại bán được giá đang tăng cao trên thế giới. Vốn đầu tư xây dựng từ nguồn ngân sách thực hiện 5,1 nghìn tỷ đồng, đạt 23% kế hoạch năm, tập trung chủ yếu ở Bộ Giao Thông Vận Tải (gần 50%). Đầu tư trực tiếp của nước ngoài tiếp tục giảm sút: số vốn đăng ký chỉ bằng 67,8% cùng kỳ năm trước. Như vậy, cùng với các nguy cơ sút giảm của thị trường xuất khẩu do chiến tranh, sự giảm sút vốn đầu tư nước ngoài cũng làm cho sản xuất công nghiệp đang ngấm chứa khả năng bị kim hãm vào thời gian cuối năm.

Trong khu vực dịch vụ. Tổng mức bán lẻ hàng hoá và doanh thu dịch vụ đạt 75,6 nghìn tỷ đồng, tăng 12%. Mức tăng này đã đóng góp 2,90% vào tăng tổng sản

phẩm trong nước. Khách quốc tế đến nước ta trong quý I khoảng 712,5 nghìn lượt người, tăng 11,4%. Tuy nhiên gần đây do dịch bệnh SARS cuối tháng 3 khách du lịch đang giảm sút nặng nề.

Mốc son trong kinh tế quý I phải nói đến xuất nhập khẩu, kim ngạch xuất khẩu đạt gần 4,7 tỷ USD, tăng 43,4%, trong đó bốn mặt hàng chủ yếu (chiếm 62%) là dầu thô, dệt may, giày dép, hải sản. Kim ngạch nhập khẩu ước đạt hơn 4,8 tỷ USD, tăng 26,3%. Như vậy nhập siêu quý I chỉ khoảng 198 triệu USD, bằng 4,2% kim ngạch xuất khẩu. Sự tăng trưởng mạnh mẽ trong xuất nhập khẩu có được một phần nhờ sự khai thông thị trường Mỹ đã được các ngành chuẩn bị từ các năm trước sau khi có hiệp định thương mại Việt - Mỹ. Những tiêu phí của Mỹ cho chiến tranh có thể làm giảm đáng kể thị trường tiêu thụ của Mỹ sắp tới đây, vì vậy chúng ta cần chủ động điều chỉnh thì mới hy vọng giữ vững tăng trưởng xuất khẩu trong các quý tiếp theo.

Cùng với chỉ số giá tiêu dùng tăng 2,5% đời sống dân cư vẫn tiếp tục được cải thiện, đặc biệt quyết định tăng mức lương tối thiểu lên 290 đồng (tăng 38,09%) đã thay đổi một phần đời sống người lao động khu vực hành chính sự nghiệp và các đối tượng chính sách. Các hoạt động

văn hoá xã hội tiếp tục ổn định, công tác chuẩn bị cho SEAGAMES-22, một hoạt động văn hoá thể thao lớn của nước ta, đang diễn ra đúng tiến độ và kiểm soát được; đáng chú ý là các biện pháp kiểm chế gia tăng tai nạn giao thông đã có hiệu quả đáng phấn khởi cho công tác quản lý đô thị; tuy nhiên lây nhiễm HIV vẫn tiếp tục gia tăng, cùng với dịch SARS bất ngờ xảy ra, đang thách thức ngành y tế và ảnh hưởng trầm trọng đến nền kinh tế đất nước. Thiên tai trong quý I chưa có gì nghiêm trọng nhưng cũng đã gây thiệt hại ước 18,4 tỷ đồng là thông điệp nhắc nhở chúng ta khi mùa mưa bão đang đến gần.

Qua những số liệu trên cho thấy tình hình phát triển kinh tế - xã hội trong quý I có rất nhiều nét khả quan, tuy nhiên những ảnh hưởng tiêu cực của chiến tranh và dịch bệnh đang gây tác động nguy hiểm, vì thế cần kịp thời đưa ra các giải pháp thích ứng để giữ vững đà thuận lợi và giảm các tổn thất do tình hình xấu trên thế giới tác động; trước mắt là cần tìm hướng thoát cho các ngành dịch vụ: du lịch, hàng không, nhà hàng, khách sạn,... và sau đó là thu hút các nhà đầu tư quốc tế quay lại; đồng thời cần tiếp tục mở rộng thị trường xuất khẩu những mặt hàng chủ yếu, tạo thành động lực cho toàn bộ nền kinh tế trong thời gian từ nay đến cuối năm ■